

Foto na titulní straně:

Hlava sv. Vintře na náhrobku v klášterní bazilice sv. Markéty Antiochijské v Praze 6-Břevnově (foto M. Cihla, 2022).

K článku Michala Cihly, Andrey Holasové a Michala Trymla.

St. Gunther's Head on a Tombstone in the Monastery Basilica of St. Margaret of Antiochia in Prague 6-Břevnov (foto M. Cihla, 2022).

To the article by Michal Cihla, Andrea Holasová and Michal Tryml.

STALETÁ
PRAHA

Staletá Praha
Das jahrhundertealte Prag
Prague through the centuries

Staletá Praha XXXIX / 2023 / číslo 2

Recenzovaný časopis pro národní kulturní dědictví, památkovou péči, archeologii a dějiny umění v Praze.
Vydává Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze, státní příspěvková organizace.

Časopis je v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných časopisů vydávaných v ČR
a v mezinárodních databázích SCOPUS, ERIH PLUS a EBSCO.

Vychází 2× ročně

Sídlo a IČ vydavatele:

Na Perštýně 12
CZ – 110 00 Praha 1

IČ: 75032333

tel.: 234 653 100

e-mail: staletapraha@npu.cz

www.staletapraha.cz

© Národní památkový ústav,
územní odborné pracoviště v Praze

Pokyny pro autory a seznam zkratk na
<http://www.staletapraha.cz>
Vyšlo v Praze, 31. 1. 2024

Evidenční číslo MK ČR E 19301

ISSN 0231-6056 (print)
ISSN 3029-5483 (online)

Vedoucí redaktor: Jarmila Čiháková, Gabriela Blažková

Redakční rada:

Jarmila Čiháková, Sławomir Dryja, Petr Fidler, Jan Hrdina,
František Kašička, Vojtěch Kašpar, Karel Kibic (†),
Martina Koukalová, Martin Musilek, Martin Nejedlý, Karel Nováček,
Jaroslav Podliska, Michael Rykl, Petr Sommer (†), Michał Starski,
Helga Turková

Technická redakce: Andrea Holasová

Korektury: Petra Stejskalová, Helena Čížinská

Překlad: Jindřich Noll (NJ); Linda Foster (AJ)

Layout: Johana Křepelová

Sazba a grafická úprava obrazových příloh: Stanislava Babušková

Tisk: PRINTO, spol. s r. o., Ostrava

Autoři obrazových příloh:

Antonín Alexander, Stanislava Babušková, Jan Baláček,
Ladislav Bartoš, Michal Cihla, Tomasz Cymbalak, Jaroslav Čámský,
Helena Čížinská, Michal Ezechel, František Flek, Izabela Gomułka,
Přemysl Havlík, Zdeněk Helfert, Jakub Hlavatý, Pavel Hroch,
Jitka Janatková, Martin Kalíšek, Kateřina Knotová, Miroslav Kovář,
Petr Neubert, Petr Pinc, Anna Piskáčková, David Polcar, Jan Růžička,
Michal Růžička, Hedvika Sedláčková, Lenka Sedláčková,
Matouš Semerád, Jana Sodomková, Sylvie Svatošová, Petr Starec,
Martin Široký, Gabriel Urbánek, Jan Veselý, Tomáš Vojta,
Hugo Zatloukal, Jan Zavřel, Jaromír Žegklitz

ČLÁNKY / ARTICLES

Archeologické doklady středověkých metalurgických aktivit v pražském Klementinu – výroba a zpracování bronzu, mosazi a stříbra

JAN ZAVŘEL – JAN HAVRDA – KAREL MALÝ – ROMANA KOČÁROVÁ 2

První publikace specifických archeologických nálezů a jejich analýz dokládajících na Starém městě pražském ve 12. a 13. století výrobu neželezných kovů včetně stříbra, které se zde prokazatelně hutnilo v 1. polovině 13. století.

Protireformační kachlová kamna z hospodářského dvora v Nebřenicích (okres Praha-východ)

JAROMÍR ŽEGKLITZ 31

Slohová analýza motivů, terénní nálezová situace a údaje písemných pramenů řadí vznik kachlového souboru do konce 1. čtvrtiny 17. století, kdy ves byla majetkem tajného rady císařů Rudolfa II. a Matyáše, horlivého katolíka Ondřeje Hannewalda z Eckersdorfu, a tak lze nebřenicí kamna interpretovat jako zatím nejstarší doklad kamnového tělesa s vyhraněným protireformačním programem v českém prostředí.

Dva architektonické články z prostoru kostela sv. Filipa a Jakuba na Starém městě pražském

K uplatnění poklasických klínových žeber v Čechách

MIROSLAV KOVÁŘ – PETR STAREC 52

Sdělení o nálezu dvou přemístěných architektonických prvků, které je možné spojit s přestavbou původně románského kostela v době okolo roku 1300, přerůstá ve studii zaměřenou na tematiku skupiny gotických klínových žeber s protáhlými proporciemi a poskytující odkazy na komparační materiál z dalších dobově souvisejících památek na území Čech.

Zapomenuté soubory skla z Prahy ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze

HEDVIKA SEDLÁČKOVÁ – DANA ROHANOVÁ 66

Osm souborů gotického, pozdně gotického a renesančního skla získaných stavební činností na několika lokalitách historického jádra Prahy, zakoupených v letech 1940 a 1941 Uměleckoprůmyslovým museem, díky typologickým a chemickým analýzám významně obohacuje naše znalosti o sortimentu skleněných výrobků v historických pražských městech.

Brumle – malý svědek hudební kultury a každodenního života ve středověku a raném novověku mezi archeologickými nálezy

TOMASZ CYMBALAK 96

Šest nových, vrcholně gotických a raně novověkých nálezů z Čech a Moravy na mapě evropské distribuce tohoto drobného kovového hudebního nástroje zaplňuje prostor českých zemí, dosud prázdný, a důkladná heuristika zahušťuje i další oblasti severně a severovýchodně od Čech.

Ještě k náhrobku sv. Vintře v Břevnovském klášteře

MICHAL CIHLA – ANDREA HOLASOVÁ – MICHAL TRYML 119

Příspěvek je věnován otázce, nakolik může identifikace a následná interpretace stop po nástrojích, jimiž byl opracován kámen náhrobní desky sv. Vintře, přispět k objasnění vzniku tohoto náhrobku a pochopení jeho dnešní podoby.

SDĚLENÍ

Ničení soch

HELENA ČIŽINSKÁ 132

AKTUALITY

Stavebněhistorické a operativní průzkumy a dokumentace provedené NPÚ v Praze v roce 2022 154**Král Čechů a kníže Olomoučanů (zpráva o nové knize)** 166**Podlipnické kostely (sborník z konference)** 168

3. STRANA OBÁLKY

Objev v areálu bývalé johanitské komendy v Praze (čp. 490/III, Hrzánský palác)

MIROSLAV KOVÁŘ – LADISLAV BARTOŠ – KATEŘINA KNOTOVÁ